

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **M. S. Y.**
státní příslušnost Turecká republika
zastoupen Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou
sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 11. 2022, č. j. OAM-129/LE-VL12-ZA17-2022, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 11. 2022, č. j. OAM-129/LE-VL12-ZA17-2022, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení k rukám advokátky Mgr. Martiny Šamlotové, částku ve výši 8 228 Kč do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

- I. Specifikace věci

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.

1. Výše specifikovaným rozhodnutím žalovaný zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany dle § 25 písm. j) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Relevantní skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

2. Žalobce požádal dne 5. 7. 2022 o udělení mezinárodní ochrany.
3. Dne 26. 7. 2022 poskytl žalobce žalovanému údaje k žádosti o mezinárodní ochranu a téhož dne s ním byl realizován pohovor k jeho žádosti.
4. Z úředního záznamu Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky, oddělení mezinárodní ochrany Zastávka u Brna ze dne 9. 11. 2022 je patrné, že dle hlášení Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ze dne 5. 11. 2022 žalobce dne 5. 11. 2022 svévolně opustil Pobytové středisko Havířov, aniž by oznámil místo svého dalšího pobytu.
5. Dne 9. 11. 2022 žalovaný vydal napadené rozhodnutí, v němž odkázal na obsah informace Správy uprchlických zařízení a konstatoval, že na základě doposud zjištěného stavu nelze ve věci rozhodnout, neboť aktuálně shromážděné podklady neumožňují zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

III. Obsah žaloby

6. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí nezmiňuje, jaké konkrétní skutečnosti, k nimž by byla zapotřebí účast žalobce, bylo v řízení na místě zjistit, aby mohlo být ve věci rozhodnuto. Poukazuje na skutečnost, že žalobce poskytl údaje ke své žádosti o mezinárodní ochranu a zúčastnil se pohovoru. Žalovanému tak byly známy důvody podané žádosti. Z napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by byl žalobce vyzván ke sdělení jakýchkoliv dalších skutečností. Není též zřejmé, jaké další podklady měly být zajištěny, a současně by byla ve věci nutná součinnost žalobce. Napadené rozhodnutí proto považuje za nepřezkoumatelné.
7. Dle žalobce rovněž není zřejmé, zda žalovaný zjišťoval adresu pobytu žalobce.
8. Žalobce uzavírá, že žalovanému nebránilo ničeho v meritorním rozhodnutí a navrhuje napadené rozhodnutí zrušit.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Vyjádřením ze dne 15. 10. 2022 žalovaný navrhl žalobu zamítnout, neboť byly splněny podmínky pro zastavení řízení.
10. Má za to, že žalobce nemůže správnímu orgánu diktovat, zda podklady pro vydání rozhodnutí jsou dostačující. Zjištění skutkového stavu je otázkou dokazování, které probíhá v každé jednotlivé věci individuálně.

11. Zdůrazňuje též, že měl žalobce povinnosti správnímu orgánu poskytovat součinnost a hlásit mu místo svého pobytu, resp. jeho případnou změnu.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného dle § 75 odst. 1 s. ř. s.
13. Krajský soud dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
14. Podle § 25 písm. j) zákona o azylu se řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout.
15. Aplikace citovaného předpokládá naplnění dvou podmínek - nemožnost zjištění místa pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a nemožnost na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout.
16. Krajský soud má za to, že v souzené věci nebylo žalovaným dostatečně a přezkoumatelně odůvodněno, zda v případě žalobce došlo k naplnění zákonem předjímaných a výše předestřených podmínek, jejichž přítomnost je pro užití citovaného ustanovení vyžadována kumulativně.

V. 1. K nemožnosti rozhodnout na základě dosud zjištěného skutkového stavu

17. Z obsahu správního spisu je zjistitelné, že žalovaný měl ke dni vydání napadeného rozhodnutí k dispozici údaje k žádosti žalobce a protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný napadené rozhodnutí přitom odůvodnil tím, že na základě zjištěného skutkového stavu nelze o žádosti žalobce rozhodnout, neboť aktuálně shromážděné podklady neumožňují zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
18. Krajský soud musí přisvědčit žalobci, pokud má takovéto odůvodnění za nedostatečné. Pro míru jeho obecnosti z něj totiž není zřejmé, proč v případě žalobce nelze považovat shromážděné podklady za dostatečné ke zjištění skutkového stavu věci a k meritornímu rozhodnutí. Postup žalovaného by byl na místě, pakliže by tento zamýšlel s žalobcem provést doplňující pohovor nebo po něm požadoval doložit skutečnosti, které uvedl v prvním pohovoru. Nic takového ovšem žalovaný ve svém odůvodnění netvrdí a z obsahu správního spisu neplyne.
19. V odůvodnění rozhodnutí k této otázce žalovaný v podstatě jen reprodukuje slova zákona. Vůbec tedy není jasné, co ještě žalovanému k věcnému rozhodnutí scházelo, jaké dokazování potřeboval či zamýšlel provést.

20. Krajský soud proto uzavírá, že vzhledem k nedostatečnému odůvodnění nebylo naplnění této zákonné podmínky prokázáno.

V. 2. K nedostatečnému zjišťování místa pobytu žalobce žalovaným

21. Žalovaný dovodil, že mu není známo místo pobytu žalobce na základě informace, jež získal od Ministerstva vnitra a jež reprodukuje zprávu Správy uprchlických zařízení, jakožto provozovatele Pobytového střediska Havířov; z ní se podává, že žadatel svévolně opustil dané zařízení.
22. Soud ovšem konstatuje, že ze spisového materiálu, nevyplývá, že by žalovaný po místě pobytu žalobce jakkoliv pátral. Žalovaný vydal rozhodnutí o zastavení řízení téhož dne, kdy mu obdržel úřední záznam Ministerstva vnitra, do něhož je vtělena informace o svévolném odchodu žalobce z pobytového střediska. Žalovaný však neprovedl žádný úkon vedoucí ke zjištění místa pobytu žalobce a vyšel toliko z citovaného úředního záznamu.
23. Z konstantní judikatury (srovnej například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2009, č. j. 4 Azs 2/2009-33, či ze dne 8. 12. 2021, č. j. 10 Azs 219/2021-29) plyne povinnost zjišťovat místo pobytu žadatele soudům; tím spíše má proto tuto povinnost i správní orgán odpovědný za řádné vedení a výsledek správního řízení. Žalovaný tak měl nejprve ověřit, zda žalobce je pro účely řízení o žalobě dosažitelný, tedy zda je možné zjistit místo jeho pobytu, a až následně řízení zastavit. Tuto podmínku však žalovaný dle obsahu spisového materiálu zcela evidentně nesplnil.
24. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 3. 2022, č. j. 10 Azs 482/2021-28, již z jazykového výkladu § 25 písm. j) zákona o azylu a § 33 písm. b) zákona o azylu jasně plyne, že nelze ztotožňovat „nemožnost“ zjistit místo pobytu a pouhou „neznalost“ místa pobytu žadatele. Rozhodnou skutečností pro zastavení řízení není momentální neznalost místa pobytu žadatele, ale to, že takové místo zjistit nelze. Ze slovního spojení užitého zákonodárcem vyplývá povinnost ministerstva i soudu pokusit se zjistit místo pobytu žadatele. Až v případě, že se toto místo zjistit nepodaří, je naplněna podmínka zastavení řízení (srovnej též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004-58, č. 707/2005 Sb. NSS).
25. Nejvyšší správní soud ve své ustálené rozhodovací praxi zdůrazňuje, že podmínky pro zastavení řízení je nutno vykládat restriktivně, neboť při zastavení řízení není žádost o udělení mezinárodní ochrany věcně posouzena (srovnej obecně rozsudek ze dne 30. 9. 2013, č. j. 4 Azs 14/2013-30, bod 18). Je třeba vyčerpat dostupné prostředky ke zjištění pobytu žadatele o azyl, což musí být zachyceno též v obsahu správního spisu (srovnej přiměřeně rozsudek ze dne 16. 3. 2004, č. j. 2 Azs 41/2003-42, č. 729/2005 Sb. NSS). Tyto ovšem žalovaný v souzené věci evidentně nevyčerpal, neboť na potřebu náležitě zjistit pobyt žalobce v souzené věci téměř rezignoval.
26. Je-li pak žalovaným namítána absence poskytování součinnosti žalobce žalovanému, resp. porušení jeho povinnosti hlásit změnu místa pobytu, pak krajský soud konstatuje, že případné porušení povinnosti žádat o změnu místa hlášeného pobytu dle § 77 odst. 2 zákona o azylu žadatelem o mezinárodní ochranu nezbavuje žalovaného jeho povinnosti

aktivně zjišťovat místo aktuálního pobytu žadatele předtím, než řízení eventuálně zastaví dle § 25 písm. j) zákona o azylu. Uvedené povinnosti ovšem žalovaný v souzené věci nedostál, jak již bylo výše dovozeno. Krajský soud zde též akcentuje, že zákon porušení povinnosti žadatele dle § 77 odst. 2 zákona o azylu se zastavením řízení nijak nespojuje.

27. Pro úplnost zbývá dodat, že opuštění pobytového střediska v rozporu s pravidly stanovenými v zákoně o azylu může být považováno dle okolností za přestupek, za něj lze žadateli udělit pokutu [§ 93 odst. 3 písm. m), odst. 7 zákona o azylu]. Zákon však ani s tímto porušením povinnosti žadatele nespojuje zastavení řízení.
28. Krajský soud i zde usuzuje na neprokázání nenaplnění zkoumané zákonné podmínky.

VI. Závěr a náklady řízení

29. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí, proto jej v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. žalovanému vrátil k dalšímu řízení.
30. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., přičemž úspěšnému žalobci přiznal jejich náhradu. Za jeden úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, dále jen „advokátní tarif“]. Žalobci náleží náhrada nákladů řízení za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu] a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. K této částce je na místě připočíst 600 Kč představující paušální náhradu hotových výdajů dle § 13 odst. 1, 4 advokátního tarifu. Právní zástupkyně žalobce je dle veřejně dostupných informací plátcem DPH, proto soud přiznal k nákladům řízení částku odpovídající příslušné sazbě daně. Náklady řízení tak celkem činí částku v celkové výši 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 24. ledna 2023

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje M.R.